

Петър Волгин

МАНИФЕСТ

за

ПЕРМАНЕНТНА РАДИО/РЕВОЛЮЦИЯ

"And Justice For All"

Metallica - 1988

Българското национално радио не е в криза. Българското национално радио е пред тотален крах - управленски, финансов, морален, и най-вече крах на усещането, че медията се прави от съмишленици. През последните три години ръководството на БНР направи всичко възможно, за да отрови отношенията между работещите в радиото. Целта изглежда беше всеки да мрази другия, да му завивда, задето получавал повече възможности за изява и повече пари. И тази цел беше постигната. Недоверието между хората в БНР е огромно. То е достигнало до степен, която застрашава самото функциониране на медията. Няма как това да остане скрито и от аудиторията. Тя също осъзнава дълбоката криза, в която е изпаднало радиото. И е въпрос на време да реагира по най-неблагоприятния за нас начин, преставайки да ни слуша. Ако този крайно негативен сценарий се реализира, това ще се дължи основно на действията и бездействията на висшия управленски мениджмънт. Най-доброто доказателство за неговата безидейност и неспособност да се справи с управлението на медията е невиджаният от 15 години протест, който избухна в БНР преди година. И, не, този протест съвсем не беше само за пари. Неспособността на ръководството да осигури достойно заплащане на хората в радиото беше само поредното доказателство за неговата управленска безпомощност. Именно тя беше причината да настояваме за неговата оставка.

Припомням всичко това, за да подчертая огромните трудности, с които ще се сблъска следващото ръководство на БНР. То ще бъде изправено пред ужасно трудната задача да накара хората в радиото да повярват, че отново могат да работят ЗАЕДНО. В същото време трябва да направи така, че аудиторията отново да ни ПОВЯРВА. Без този най-ценен капитал - ДОВЕРИЕТО на нашите слушатели - ние сме обречени на изчезване. **Възможно ли е не просто да избегнем тоталния крах, не просто някак-си да закрепим положението, но и да върнем лидерската позиция на Българското национално радио - в информационен и морален план? Именно защото съм убеден, че е възможно, участвам в това състезание. Участвам и защото срещите, които направих напоследък с много колеги в радиото, ме накараха да повярвам, че в БНР има стабилно мнозинство от хора, желаещи истинска, а не имитативна промяна. Това означава, че едно ново ръководство, което има искрения стремеж да върне радиото на полагащото му се лидерско място, ще получи подкрепата и на професионалистите в самата система. Сигурен съм, че в БНР - във всички негови програми, във всички негови звена - има смели и талантиливи хора, с които съвместно ще възстановим авторитета на медията.**

Участвам в конкурса за избор на генерален директор на БНР, защото знам, че ако заема този пост, ще има на кого да разчитам вътре в системата. И като професионална експертиза и като приятелска подкрепа. Работя от дълго време в радиото и съм се убедил, че най-добрите неща - било то предавания или структурни преобразования - стават, когато биват правени от съмишленици, от хора, за които най-важен е екипният принцип. Убеден съм, че след като можем да създаваме качествен радиопродукт, ще бъдем в състояние и да създадем едно модерно обществено радио, ориентирано към бъдещето, а не отчаяно държащо се за изтърканите пешове на миналото.

Новото обществено радио - мисия и основни характеристики

Общественото радио има смисъл само при положение, че предоставя в своите програми колкото се може повече и по-разнообразни гледни точки върху случващото се в страната и в света. Тъй като се издържа с парите на всички данъкоплатци, общественото радио е длъжно да създава предавания, чиито идеи да бъдат разпознавани като свои от колкото е възможно повече слушатели. Разбира се, винаги ще има недоволни, винаги ще има хора, които ще твърдят, че техните виждания не са представени достатъчно подробно. Ясно ни е, че не можем да задоволим всеки вкус. Ясно ни е също така, че трябва да направим всичко, което зависи от нас, за да отговорим в максимална степен на очакванията на различните групи от пъстрата ни аудитория. **И още нещо изключително важно. Общественото радио е призвано не просто механично да отразява господстващите в момента настроения в социума. То трябва и да може да ПРЕДВИЖДА кои идеи ще придобият - в по-близко или по-далечно бъдеще - особено голяма популярност. Тази изпреварваща, прогностична характеристика на обществената медия е изключително важна.** Ако бъде изпълнявана както трябва, слушателите ще бъдат добре подготвени за нещата, които ги очакват. За разлика от комерсиалното радио, което просто отговаря на моментните изисквания на аудиторията, общественото има мисията да кара хората да разсъждават, да разчупват стереотипите в мисленето. Слоганът на комерсиалното радио е следният: "Ние знаем какво искате и ще ви го дадем във вида, в който го искате. При нас ще откриете това, което познавате и харесвате" Докато мисията на общественото радио е да предоставя на слушателите не само познатите им неща, но и тази информация, тези идеи, тези възгледи за света, за които те имат смътна представа или за чието съществуване изобщо не подозират.

Тук трябва да бъде направено едно важно, ама наистина много важно уточнение. То е специално за тези, които се притесняват. За тези, които се притесняват, че радиоразказът в общественото радио, посветен на новите, сериозни идеи за света, задължително е сложен и обречен да бъде разбран само от някакво свръхпросветено малцинство. Това изобщо не е вярно. Ще го повтора пак: това изобщо не е вярно! Няма постулат, според който сериозните и важните неща, задължително са свършено неразбираеми и смертелно

скучни. Всяка една концепция, включително и най-задълбочената, може да бъде представена интересно, атрактивно, занимателно. Може да бъде представена така, че да възбуди любопитството на аудиторията. **Това също е изключително важна част от мисията на новото обществено радио - да говори за най-сериозните неща по увлекателен начин.** Сигурно интелектуалните сноби ще ви кажат, че това е невъзможно. Аз пък ви казвам, че е напълно възможно. Правила сме го и знам, че се получава.

Главното условие за разпознаваемостта на едно радио, за това слушателите да го намират за интересно, е в него да има изявени личности. Хора, които аудиторията да познава, да се съгласява с тях или яростно да им опонира. Да, в телевизията това се случва много по-лесно, поради чисто техническите характеристики на медията. Но с малко повече усилия радиото, особено общественото, също може да произвежда "звезди". За да бъдат програмите на общественото радио сериозни и едновременно с това интересни, там трябва да има **персонализация**. Нямаме нужда от конферансиета, нямаме нужда от анонимни гласове. Имаме нужда от личности. Аудиторията ще бъде много по-силно въввлечена в слушането, когато разпознава човека зад микрофона, когато е провокирана от неговите мнения.

И като говорим за разпознаване на хора и програми, нека погледнем какво се случва и какво би трябвало да се случи с, безспорно, най-известната програма на БНР:

"Хоризонт"

През последните години най-разпознаваемата българска радиoproграма беше подложена на поредица от тежки удари. Драматично бяха орязани средствата, предназначени за финансово стимулиране на служителите. И което е още по-лошо, бяха свалени предавания и водещи. Обяснения за тяхното отстраняване нямаше, а когато имаше, те звучаха толкова нелепо, че по-добре да не бяха давани. Всичко това, естествено, се отрази негативно на качеството на "Хоризонт". Вината за влошеното качество е както на висшия мениджмънт на БНР - на генералния директор и неговия управителен съвет -, така и на хората, които през последните 2 години пряко ръководеха програмата. В момента "Хоризонт" на практика е без ръководство, абсолютно отсъства професионалната координация и фактът, че в ефир все пак излизат смислени неща се дължи единствено на личните качества на репортери, водещи, редактори, звукорежисьори, звукотехници...

Може ли това да бъде променено? Разбира се. За да се случи това, **начело на програмата трябва да застане човек, който, първо, е абсолютен професионалист и, второ, е готов да отстоява твърдо решенията си и да защитава хората си.** Само когато усещат неговата подкрепа, работещите в "Хоризонт" могат да работят спокойно и да дават най-доброто от себе си. Необходими са и промени в управленската структура на програмата. В момента тя е излишно усложнена, поради наличието на какви ли не началнически и заместник-началнически позиции. Това страшно много затруднява

комуникацията и вземането на управленски решения. Сигурен съм, че едно изчистване на много излишни длъжности само ще допринесе за по-добрата координация в програмата.

Естествено, нужни са промени и в самото звучене на "Хоризонт". Носещите информационни блокове - "Преди всички", "12 плюс 3" и "Нещо повече" - трябва да бъдат запазени, но е необходимо характеристиките им да бъдат прецизирани. Твърде много почнаха да си приличат тези предавания през последните години и това определено вреди на разнообразието. **Абсолютно задължително е случващото се по света да бъде много по-детайлно отразявано в предаванията на "Хоризонт".** "Събота 150" е чудесен формат, но определено не е достатъчен, за да получават слушателите възможно най-пълна картина за събитията в международен план. В крайна сметка разделението "вътрешна политика"/"външна политика" отдавна не е актуално. Ние сме част от глобалния свят и затова трябва да сме наясно със случващото се в него. Ето защо смятам за задължително следните неща в това отношение:

а/ **Обособяване на специален Международен отдел**, който ежедневно да предлага материали за блоковете предавания. Става дума за интервюта с чужди анализатори и политици, коментари по важни международни теми, репортажи от горещи точки по света.

б/ "Хоризонт" трябва да почне да продуцира много повече **"изнесени" в чужбина предавания**. Слушателите искат да знаят какво става не само на "жълтите павета", но и на местата, където се прави голямата политика.

в/ **Увеличаване на кореспондентите и стрингерите в чужбина**. Те трябва да са снабдени с най-добрата възможна техника, за да са в състояние да излъчват и изпращат репортажи не само от официалното си работно място.

Отново в името на по-добрата разпознаваемост на програмата и засилването на персонализацията в нея предвиждам още един нов момент. **В късните вечерни часове /например времето 21.00 - 22.00/ на делничните дни ще обособим специална програмна линия.** Става дума за политическо ток-шоу, което всеки ден ще бъде водено от различен човек. Водещите ще бъдат ярки фигури с различни политико-идеологически позиции - леви, десни, центристи, либерали, либертарианци, социалисти, социалдемократи, християндемократи... В предаванията ще се обсъждат не само актуални политически събития, но и основополагащи теми на съвременната политика и политическа философия. Ще се дискутират фундаменталните черти на основните политически теории и приложенията им на практика. Така общественото радио ще изпълни две от основните си мисии - да информира и да образова аудиторията, да я запознава с неща, за които тя или не е чувала или е чувала съвсем недостатъчно.

"Христо Ботев"

Не е възможно да съществува истинско обществено радио без силна програма за култура и образование. Много често културните и артистични събития не носят моментална печалба и затова остават встрани от интереса на комерсиалните медии. Ето

защо именно общественото радио е длъжно да обръща особено голямо внимание на проявите в сферата на духа. Именно на тези прояви, а не толкова на брутния вътрешен продукт, се крепи дълголетие на една нация. Програмата, посветена на културата, образованието, изкуството, науката, трябва не просто да обръща сериозно внимание на тези теми. Тя трябва да ги представя по достатъчно атрактивен начин, за да накара и широката аудитория да се заинтересува от тях. И още нещо изключително важно. **Необходима е детайлно разработена PR стратегия, която да направи така, че хората да разберат какво ще изпуснат, ако не слушат "Христо Ботев".** В момента в програмата работят страхотни професионалисти, които правят страхотни предавания. Големият проблем е, че не са толкова много хората в България, които знаят това. Не са толкова много, колкото биха могли да бъдат.

За допълнителното популяризиране на "Христо Ботев" е необходимо програмата не просто да отразява важните събития в областта на културата, но и да създава такива. **"Христо Ботев" може да бъде инициатор на широки обществени дискусии, на кръгли маси, посветени на най-наболелите проблеми на българската култура.** Резултатите от тези дискусии ще се оформят като официални документи и ще бъдат изпращани до съответните парламентарни комисии и министерства като помощ в тяхната дейност. **Необходимо е да бъде засилена работата с чуждестранните културни центрове.** Двустранна е ползата от това. Културните центрове ще популяризират дейността си, а българската аудитория ще бъде много по-добре информирана за съвременните духовни постижения в други държави. **Много важно е и по-тясното сътрудничество с Държавния архив.** Там има невероятно ценни документи, зад които се крият безкрайно интересни истории. И ще бъде жалко, ако всичко това не стига до една по-широка аудитория. **В навечерието на отбелязването на кръгли годишнини на значими български писатели, музиканти, актьори, учени, може да бъде правен "Месец на....".** С материали от "Златния фонд" ще бъде припомняно наследството на съответната личност. **Ще се организират и дискусии в различните предавания, посветени на неговите постижения.** След като приключи инициативата, най-доброто от нея може да бъде синтезирано до 60 минути и издавано като диск. Тези дискове ще бъдат подарявани на училища и читалища, като така общественото радио ще изпълнява мисията си да припомня и разпространява големите постижения в българската култура.

С подобни важни образователни мисии могат да се заемат и музикалните състави на БНР. На специално организирани неделни училища техни представители ще запознават учениците с основните течения в класическата и съвременната музика, ще им разказват историята на инструментите, на които свирят, изобщо ще популяризират по всички възможни начини своето изкуство.

"Радио "София"

Именно благодарение на тази своя програма общественото радио може да запълни една много важна ниша в слушателското търсене. "Радио "София" има всички възможности да се превърне в истински алтернативно радио - и на останалите програми в БНР и на комерсиалните станции. Тази алтернативност ще бъде търсена и в информационно и в музикално отношение. Разбира се, традиционните сюжети, свързани с проблемите и развитието на София, ще останат и ще бъдат задълбочавани. С важната уговорка, че програмата не е просто трансмисия на Столичната община, а медия, която търси отговор на най-съществените въпроси. **Това, което трябва задължително да бъде прибавено, за да звучи програмата още по-интересно, са разказите за "алтернативни маршрути"**. Това са онези нови места и пространства в областта на градската култура и свободното време, които постоянно възникват и имат по-кратък или по-дълъг живот. В София има много хора с въображение, които било през институциите, било през личните си усилия и средства създават нови места. Разказът за новите, алтернативни пространства със сигурност ще бъде интересен за слушателите и те ще свикнат да намират информация за тях именно на вълните на "Радио "София". Ще бъде хубаво, ако в програмата се отделя място и на алтернативните пространства в големите европейски, а и не само, градове - Берлин, Лондон, Рим, Стокхолм, Москва, Ню Йорк, Токио. За тях могат да разказват и българи /вече има достатъчно наши сънародници, които живеят и работят в най-големите градове на света/, така и пребиваващи в страната ни чужденци. Те пък могат да ни запознаят и с личните си впечатления от живота си в България и с любимите си места в София /възможно е да се окаже, че познават повече такива места, отколкото "кореняците софиянци"/

Алтернативността на "Радио "София" ще бъде изразявана особено силно в музикално отношение. Няма никакъв смисъл програмата да върти хитовете на деня. Те и без това звучат по всички комерсиални станции. "Радио "София" трябва да наблегне на специализираните музикални предавания с акцент върху инди музиката. Става дума за тази музика, която не е продуцирана от големите световни лейбъли и не се върти ежедневно по MTV. Именно защото е програма в рамките на една обществена медия, "Радио "София" трябва да открива и да представя на слушателите онази музика, която ще надживее моментната мода и ще бъде слушана и през сладващите години.

***"Радио "България", "Интернет радио "Бинар",
"Интернет портал БНР"***

Отдавна не съществува граница между виртуалната и традиционната реалност. Развитието на социалните мрежи, на интернет-общуването вече е достигнало до ниво, чудесно описано от фразата "ако те няма във фейсбук, значи изобщо не съществуваш". Много малко са вече хората, дори и в България, които си гледат часовника или бързат да се приберат у дома, за да слушат/гледат любимото си предаване. Вече можеш да правиш това на лаптопа/таблета/мобилния си телефон в избрано от теб самия

време. Това важи с особена сила за хората в активна възраст, за хората, които искат постоянно да бъдат информирани. Ето защо, ако иска да запази присъствието си сред най-влиятелната част от българите, БНР трябва да неимоверно да засили присъствието си в интернет пространството.

Да започнем с присъствието на общественото радио в най-популярната социална мрежа "Фейсбук". **Крайна несериозно е за такава мощна институция като БНР нейната страница да има по-малко харесвания/7004/, отколкото страницата на предаването "Деконструкция"/ 9129/ - данните са към 10.04.2016 г.** Да не говорим, че има предавания, при това утвърдени, които или нямат фейсбук-страници или, ако имат, са зле поддържани. Тъй като не е работа на журналистите да се занимават с това/те могат да го правят, само при лично добро желание/, **е задължително да бъде обособено специално звено в рамките на Главна редакция "Интернет портал БНР". Хората в това звено ще следят за постоянно обновление на страниците на предаванията и за това всичко, което излиза в ефира и на сайта на БНР, моментално да попада във Фейсбук.** Освен това новините на БНР трябва веднъж да бъдат пускани в Туитър. Трябва да бъде осигурена и възможност за RDS (Radio Data System – система за радиоданни, служеща за изпращане на малки количества дигитална информация, използвайки конвенционална FM радио емисия; това е система, чрез която наред със звука, който достига до слушателите, радиостанциите могат да изпращат текст, който да се изписва на дисплея на цифров радиоприемник) и възможност за RSS (Really Simple Syndication) софтуер за обмен на новини между два сайта или между сайт и потребител. Технологиите позволяват на всеки желаещ да се абонира и информира за определени категории новини.

Трябва да се работи и за **засилване популярността на програмите на "Радио България"**. Те имат уникалната възможност да запознават чуждите граждани с най-доброто, което се случва в страната ни. И още нещо. В програмата работят професионалисти, чийто потенциал може и трябва да бъде ползван и от другите програми. Те познават не само езика на съответната държава, но са наясно с всичко най-важно, което се случва там. Така че могат да правят коментари за актуалните събития в тези държави, интервюта с чужди политици и анализатори, които да бъдат излъчвани и в "Хоризонт", "Христо Ботев", "Радио София". Необходимо е максимално да бъдат използвани качествата на хората в БНР, да им бъдат създавани условия, за да дават най-доброто от себе си. Така едновременно ще развият собствения си потенциал и ще допринесат за развитието на общественото радио

Това важи с пълна степен и за **"Интернет портала Бинар"**. С тази своя програма БНР се доближава в най-пълна степен до съвременното изискване за съчетаване в едно на различните типове медийно присъствие. Благодарение на "Бинар" радиото има звук, картина и интернет-живот. Задължително е тази платформа да бъде постоянно развивана, тъй като чрез нея БНР може да достигне до най-младата аудитория, т.е. до тези, които дори не знаят какво означава думата "транзистор".

Трябва да бъдат положени максимални усилия за активното присъствие на БНР във виртуалната реалност. Функционалният анализ, извършен от Grant Thornton /септември 2015 г/, показва тревожни данни в това отношение. Оказва се, че при проведено опитно проучване в най-разпространените интернет-търсачки /ключова дума "новини"/, сайтът на БНР не се намира сред първите 100 резултата. А новинарският сайт на "Дарик" е с два пъти по-високи средни показатели от портала на общественото радио.

Регионалните радиостанции

Тези програми са едно огромно богатство на БНР. Някои от тях /Радио Благоевград, например/ са сред информационните лидери в своите региони. Благодарение на регионалните радиостанции хората в различни краища на страната намират отговор на своите проблеми, разбират, че БНР не отразява само работата на парламента, правителството, софийските политически баталии, а обръща също толкова сериозно внимание на проблемите на хората, които живеят извън София. Има обаче един важен проблем и той е свързан с координирането на работата между регионалните радиостанции и излъчващите от столицата програми. Колкото и важни да са темите, които извънстоличните програми разработват, те рядко намират място в "Хоризонт" или "Христо Ботев". **В регионалните радиостанции работят професионалисти, които правят чудесни материали. И тези материали би трябвало да се излъчват постоянно по "Хоризонт" и "Христо Ботев".** Така слушателите в цялата страна ще имат представа какво се случва в Пловдив, Варна, Шумен... Разбира се, "Хоризонт" има своите кореспонденти по места, но само ще спечели, ако към техните репортажи бъдат прибавени и материалите са регионалните радиостанции.

Технологичното развитие

Колкото и страхотни професионалисти да са работещите в Българското национално радио, каквито и великолепни предавания да правят, нищо от това няма да има смисъл, ако то не достига до слушателите. Ето защо е толкова важно за общественото радио да разполага с най-добрата възможна техника и да няма място на територията на страната, където да не се чуват програмите му.

Репортерите на БНР трябва да имат устройства, които да им позволяват да записват, монтират и пращат репортажите си, независимо от мястото, на което се намират. Имам предвид устройства от типа Quantum Lite (Миниатюрен аудио кодек). Устройството съчетава лесен за употреба интерфейс с изключителна надеждност. Поради едновременното използване на два модема 4G / 3G, Quantum Lite може да бъде използвано в различни условия. Хубавото е, че не се влияе от входящи повиквания, както в случаят на приложенията за смартфоните.

За да имаме възможност да предаваме максимално добре от мястото на събитието, е необходимо да разполагаме със SNG от типа Kalipso Lite Radio SNG. Kalipso Lite е превозно средство, което предлага най-бързия и най-ефективен начин за осигуряване на жива стабилна сателитна връзка от всяко кътче на България и чужбина с високо качество при минимални разходи.

Необходимо е също така преоборудване и дигитализация на резервното ефирно студио и постпродукционните студия в програмата "Хоризонт".

Що се отнася до Централна апаратна, - най-модерния цифров комплекс на БНР - е нужно следното: завършване на цифровия пренос на сигналите между всички студийни комплекси, регионалните радиостанции и Централна апаратна на БНР.

Жизнено важно е да бъдат вложени средства в съществуващите предаватели, за да бъде увеличена мощността им.

Трябва да бъдат преоборудвани и обновени ефирните студия в регионалните радиостанции.

Крайно време е да бъде завършена цифровизацията на "Златния фонд" и фонотеката на БНР.

Финансиране

Независимо че не съществуват специални такси, които българските граждани да плащат за съществуването на БНР и БНТ, двете медии на практика се финансират от парите на българските данъкоплатци. Отпусканата всяка година бюджетна субсидия не са личните пари на финансовия министър или на премиера или на управляващата партия. Това са нашите пари, събрани от данъците, които плащаме. Така че българските граждани имат пълното право да знаят за какво се харчат средствата им. Ето защо вместо да прави предизвикващи снизходителни усмивки предавания като "Часът на директора", бъдещият генерален директор на БНР трябва да се отчита всеки месец пред обществото за всеки похарчен лев. Не е задължително това да става с изявления по радиото. За целта чудесна работа върши и Фейсбук. **Ежемесечно на официалната страница на БНР трябва да бъде публикувано моментното финансово състояние на медията - колко са приходите, колко са разходите, какви пари са получени и за какво са изхарчени. Сигурен съм, че ако тази практика стане задължителна, бъдещите шефове на БНР ще мислят малко повече, преди да започнат поредния безсмислен грандиозен ремонт, от който да приберат поредната тлъста комисионна.**

Може ли общественото радио да има повече пари, да печели повече? Разбира се, че може. Управляващият екип на БНР трябва да бъде в постоянен контакт с министъра на финансите, за да го убеждава, че значими програми се правят само с помощта на добро финансиране. Повечето средства за БНР не означават повече пари "хвърлени на вятъра". Ставо дума за инвестиция в информираността и образоваността на нацията. Така че парите, дадени за общественото радио, са най-добрата инвестиция, която някоя управляваща партия може да направи. Но не бива да се разчита единствено на бюджетните дотации. БНР трябва да използва всички свои предимства - авторитет, достоверност на информацията, възможност програмите му да достигат до всяка точка в

страната , за да привлече повече рекламодатели. Настоящите годишни приходи от реклама /под 2 милиона лева/ ми се струват твърде малко за корпорация с възможностите на БНР. Клиентите могат да бъдат привлечени с гъвкави рекламни тарифи, с преференциални цени за сметка на по-голям обем реклами, с това, че рекламните им съобщения могат да присъстват едновременно в радиоефира и във виртуалния свят. Но, разбира се, клиентите ще бъдат привлечени най-силно, ако знаят, че медията, в която рекламират, прави стойностни програми и е слушана. **За да има повече рекламни приходи, трябва да има по-интересни предавания. Съответно висшият мениджмънт на общественото радио трябва да създаде условия, при които хората да развиват своя потенциал в максимална степен, а не да се свиват постоянно от страх да не сбъркат и да бъдат наказани.**

Ръководството на БНР трябва категорично да се противопоставя на внушенията, че "реклами може да има само в комерсиалните медии". Рекламите са не просто жизненонеобходим ресурс за доброто функциониране на Радиото. Те са и признание, че общественото радио е и слушана, и търсена медия.

Много по-активна може да бъде и работата с европейските пари. За целта е необходимо БНР максимално да се възползва от всяка европейска програма, която е свързана с добро финансиране на радиопродукти. Общественото радио би било най-логичният изпълнител на финансирани от ЕС медийни програми, посветени на културата и образованието.

За една много вредна идея...

Понеже говорим за приходи и разходи, за парите на една обществена медия, няма как да избягаме от добилата силна популярност напоследък тема за сливането на БНТ и БНР. **Идеята за обединяването на Българското национално радио и Българската национална телевизия е изключително вредна. Абсолютно съм убеден, че нейните автори я пробутват съвсем не от загриженост за обществените медии. Истинските им цели са съвсем други и най-общо могат да бъдат обобщени с две думи - повече пари за външните продуценти и възможност за по-силен контрол от страна на управляващите.** Обединеният бюджет на БНР и БНТ ще позволи на продуцентските къщи да искат повече пари за продуктите си. И тъй като става дума за по начало скъпи, основно телевизионни проекти, познайте кой ще остане недофинансиран -радиото или телевизията? Радиото, разбира се. Тъй като ще трябва да бъде направен поредният "хитов" тв сериал или поредното "хитово интелектуално" риалити или поредното не-знам какво си "хитово" нещо, въпросният "общ" бюджет всъщност ще отива основно за телевизионни продукти, а за радиото няма да има нищо.

И втората негативна последица от разглежданата идея - обединяването на БНР и БНТ под една шапка ще позволи на управляващите по-лесно да контролират съдържанието на програмите. Все пак доста по-удобно е да бъде контролиран един шеф, отколкото двама. **Що се отнася до приказките за големи спестявания, които щели да дойдат, заради намаляването на администрацията, това са пълни глупости. Историята на администрацията в България показва, че колкото повече се говори за съкращения, толкова повече се увеличават бюрократичните структури.** Сигурен съм, че ако сливането на БНР и БНТ се осъществи, изведнъж ще се окаже, че трябва да се

правят нови структури, които да "координират" и "синхронизират" дейността на вече съществуващите. Така че обединяването на двете медии няма да доведе до никакви позитиви. То на практика ще означава унищожаване на обществения характер на Българското национално радио и Българската национална телевизия и превръщането им в бездушни и безкритични ретранслатори на намеренията на управляващите.

...и за една смислена идея

Отношенията между партиите, особено тези, които са в управлението, и ръководството на обществените медии винаги са били източник на напрежение - повече или по-малко видимо. Колкото и да се кълнат, че по никакъв, ама наистина по никакъв начин не се намесват в работата на БНТ и БНР, управляващите политици винаги са се изкушавали да оказват влияние върху начина, по който медиите звучат. В този тип отношения ръководителите на БНТ и БНР също не са невинни. Имало е случаи през годините, при които генералните директори са се ангажирали да помагат на една или друга политическа сила. Задължително е да сложим край на това. **Ето защо предлагам бъдещият генерален директор на БНР да излезе с инициатива за подписване на официален документ, който може да бъде наречен Пакт за независимост. Този документ, подписан от шефовете на БНТ и БНР, както и от лидерите на основните политически сили, ще съдържа две точки:**

а/ политиките се задължават по никакъв начин да не се намесват в работата на обществените медии

б/ генералните директори се задължават да не се поставят в услуга на партиите, без значение дали тези на власт или тези в опозиция

Много е важно едно такова действие, дори в чисто символен план. То ще покаже, че както политиките, така и медиите са узрели за мисълта, която е аксиома в развития свят, а именно, че колкото по-честни и открити са отношенията между двете страни, толкова по-добре и за едните и за другите.

За откритостта

Тя трябва да бъде характерна не само за отношенията на БНР с останалите участници в обществения живот. Откритостта трябва да бъде част и от начина, по който бива управлявана самата медия. **Като начало ще стане напълно прозрачен начинът, по който се вземат управленските решения. Това означава, че ще се правят пълни аудиозаписи на заседанията на ВСИЧКИ мениджърски органи - от най-първичното ниво до ниво Управителен съвет на БНР. Тези записи ще бъдат качвани максимално бързо във вътрешната система на радиото и така ще бъдат достъпни за всички.** Това е най-доброто оръжие срещу всевъзможни слухове и сплетни, за инсинуации от типа: "Леле, ако знаеш как те наплю продуцентът X на последното заседание..." Разбира се, критики и похвали ще има, само че няма да се разпространяват апокрифно, а всеки ще има възможността да ги чуе. Крайно време е да бъде възстановена и ролята на редакционните колегии в отделните програми. Именно това е органът, където трябва да бъдат обсъждани професионалните въпроси. Редколегията е и мястото, откъдето трябва да идва и

съпротивата срещу евентуалните своеволия на висшия мениджмънт. За да могат хората във всички програми на общественото радио да си вършат по-добре работата, е задължително да разполагат с ежемесечени данни от социологическите проучвания за нагласите на аудиторията. Без такава обратна връзка все едно работим на сляпо.

Има и още един начин, който ще направи управлението на БНР не само по-открито, но и по-ефективно. **Вече споменах за обраслата с много излишни длъжности управленска структура на програма "Хоризонт" и за необходимостта от моменталното премахване на тези синекури. Същото трябва да бъде направено на всички нива в системата на БНР. Драстично ще бъде намалена бройката на "шефчетата" и рязко ще бъде увеличен броят на работещите.**

Кардинално ще бъдат променени и досегашните начини за заплащане труда на работещите в БНР. На мястото на уравниловъчния принцип "на всички еднакво", ще бъде въведена система, при която възнагражденията на хората ще бъдат в пряка връзка с направеното от тях. Не можем, а и не бива, да искаме от всички да са работохолици. Но можем, и трябва, да направим така, че тези, които работят повече, да получават повече.

Изглежда просто и разбиращо се от само себе си. Само че през последните три години именно тази справедливост отсъстваше от живота на Радиото. Време е да я възстановим.